

TĀHEKE

NR. 9 1967





Illustreerinud H. SAMPU

Kingitus

SERGEI ALEKSEJEV

Berjoza küla talupojad otsustasid esimesest uudseviljast saata kingituse Vladimir Iljitš Leninile. Panid koti teri täis. Viisid veskisse ja jahvatasid ära. Siis kirjutasid kirja:

«Kallis seltsimees Lenin!

Kõigepealt täname põllumaa, luhtade ja metsa eest. Viljasaak oli sel aastal hea. Igähele jätkub. Otsustasime ka Sind meeles pidada.

Nisu meil ei kasva. Saadame Sulle rukkipüüli. Ära seda ära põlga.» Mõlesid veidi ja lisasid:

«Anna meie talupoegade tervitus edasi kogu bolševikkude parteile. Talupojad Berjoza külast. Kirjutas kõigi eest Jepifan Dõra.»

Talupojad valisid välja hakkaja mehe Prokop Gmõrja. Panid ta vankrile, viisid jaama ja tõukasid vagunisse.

«Isiklikult tema kätte! Said aru?» hõikasid nad lahkumisel.

Nädala pärast jõudis Gmõrja tagasi.




Suur pidupäev — Oktoobrirevolutsiooni 50. aastapäev — on juba päris lähedal. Sellel päeval kinnitakse paljudele lastele rinda viisnurkne täheke.


Tore on olla oktoobrilaps. Aga see nimi toob ka kohustusi kaasa. Oktoobrilastel on ju reeglid, millest tuleb kinni pidada. Nende reeglite täitmist harjuta juba enne oktoobrilapseks saamist. Siis pole pärast karta, et nad meelest lähevad.


«Noh, kas nägid teda?»
 «Andsid kingituse edasi?»
 «Nägin, andsin edasi.»
 «Tõesti ikka või?»
 «Nägin Leninit ennast!»
 «Mis Lenin ütles? Kas kingitus meeldis talle? Täna?»
 «Kuidas siis teisisi. «Andke edasi minu suur aitäh seltsimeestele talupoegadele,» ütles ta. Täna nii jahu kui ka tervituste eest.»
 «Ennäe, missugune au meile!» rõõmustasid talupojad.
 «Mida Lenin veel rääkis?»
 «Pani südamele, et me oleksime kindlalt Nõukogude valitsuse poolt ja seda toetaksime. Et me ainult eneste peale ei mõtleks. Et ei tohi töölisti unustada. «Teie,» ütles ta, «ehitate ju koos uut elu.»»
 «Õigus,» on talupojad päri.
 Möödus kuu. Äkki saavad Berjoza talupojad kirja Nižni Novgorodi linna laevaremonditehase töölistelt. Töölistes tänavad neid koti jahu eest. Kirjutavad, et jagasid jahu haigetele ja lastele, kaks naela igaühele. Et jahu on hea ja leib toitev. Kirja lõpus seisab:
 «Paistab, et teie hulgas on tark ja teadlik inimene. Meil on leivaga tööpoolest räbalad lood. Nii on teie kingitusel hindamatu väärtus. Suur tänu, et mõtlesite meile, töölistele.
 Talumehed imestavad:
 «Mis kott?»
 «Missugune jahu?»
 «Äkki on seesama jahu!»
 Talupojad taipasid lõpuks, milles on asi. Tööliste kiri oli sõbralik ja lahke. Kuid talupojad olid siiski solvunud.


Kogunesid Prokop Gmõrja tarre.
 «Paistab, et Leninile ei meeldinud meie kingitus.»
 «Põlgas ära.»
 «Täna ainult kombe pärast.»
 Gmõrja jäi mõttesse.
 «Oh teid!» ütles ta lõpuks. «Täna kombe pärast . . . Lenin jättis enese ilma. Ta ei mõtle ainult enda peale. Tookord ei rääkinud ta asjata tööliklassist.»
 «Õigus ta ju on.»
 «Nii see just ongi.»
 «Vaata, endast mitte sõnakestki. Nagu tuleks kingitus otse meie käest.»
 «Teate, mis, mehed,» ütles Gmõrja. «Saadame Nižni Novgorodisse vilja. Ja mitte ainult ühe koti. Mis neile sellest saab. Viljasaak oli meil hea. Kas saadame?»
 «Õigus. Saadame!» nõustusid talupojad.
 «Toetame tööliklassi. Ehitame koos uut elu. Lenin õpetab õigesti!»
 Järgmisel päeval toimetasid talupojad jaama kaks vankritäit vilja. Kaasa sõitis jälle Gmõrja.
 Kontoriametnik kaalus saadetise ära. Kirjutas aadressi üles.
 «Töölistele?» küsis siis uuesti.
 «Nendelesamadele.»
 «Kingitus?»
 «Täpselt nii.»
 «Kellelt?»
 Gmõrja pilutas silmi ja vaatas kavalalt kontoriametnikule otsa.
 «Kirjuta. Aga olgu selgelt ja ilusasti . . .»
 Kontoriametnik torkas sullepea tindipotti, raputas sulleotsalt liigse tindi maha ja jäi ootama.
 «Kirjuta: Vladimir Iljitš Leninilt,» sõnas Gmõrja.


Oktoobrilaste reeglid

 Oktoobrilapsed on tulevased pioneerid.

 Oktoobrilapsed on hoolsad lapsed, armastavad kooli, austavad vanemaid inimesi.

 Oktoobrilapsed on töökad lapsed.

 Oktoobrilapsed on õiglased ja julged, osavad ja targid.

 Oktoobrilapsed on üksmeelsed lapsed, nad loevad ja joonistavad, mängivad ja laulavad, elavad lõbusalt.

Mart otsis üles klassi, mille peal oli silt: III a. Vaevalt astus ta sinna sisse, kui Kaarel talle vastu tormas: «Kus sa nii kaua kohmisid! Jookse ruttu!»

«Kuhu!»

Kaarliil polnud mahti kohe vastata. Ta haaras sõbral varrukast kinni, tiris ta akna alla ja tõmbas esimesse pinki. Siis alles rääkis:

«Tulin hommikul vara, seisin tund aega ukse taga sabas ja rabasin meile paremad kohad.»

Tõesti paremad kohad! Siin oled kõigist eespool, näed hästi, mida õpetajal näidata on, kargad jaole, kui on vaja vihikuid jagada. Ja võid tahvli juurde minejaid müksida... Mart toppis oma pungil mapi sahtlisse. Temast möödujad ütlesid:

«Tere, Mart!» Ja keegi ei partsanud: «Tere, mardikas!», nagu mõned läinud aastal. Küllap need rumalad jäeti II klassi pisikeste pabulate sekka. Mart ise aga oli kenakese jupi pikemaks kasvanud. Sestap istus ta sirgelt ja väarikalt ning vaatas nõnda uhkelt ringi, nagu üksnes esimesest pingist vaadata saab.

Järsku pani ta jahmatusega tähele, et teised on samuti hulga maad kasvanud. Ja mitte ainult seda, vaid kuidagi ka kangemaks muutunud. Kas või Ervin. Mullu kõhn kiisake, praegu täis rammumees. Näe, väänab poisse pikali kui loogu. Et nad sügisest peale teaksid, kellega neil tegu on.

«Kust sa selle jaksu välja võtsid!» nõufakse temalt.

Esimeses

ELAR
KUUS

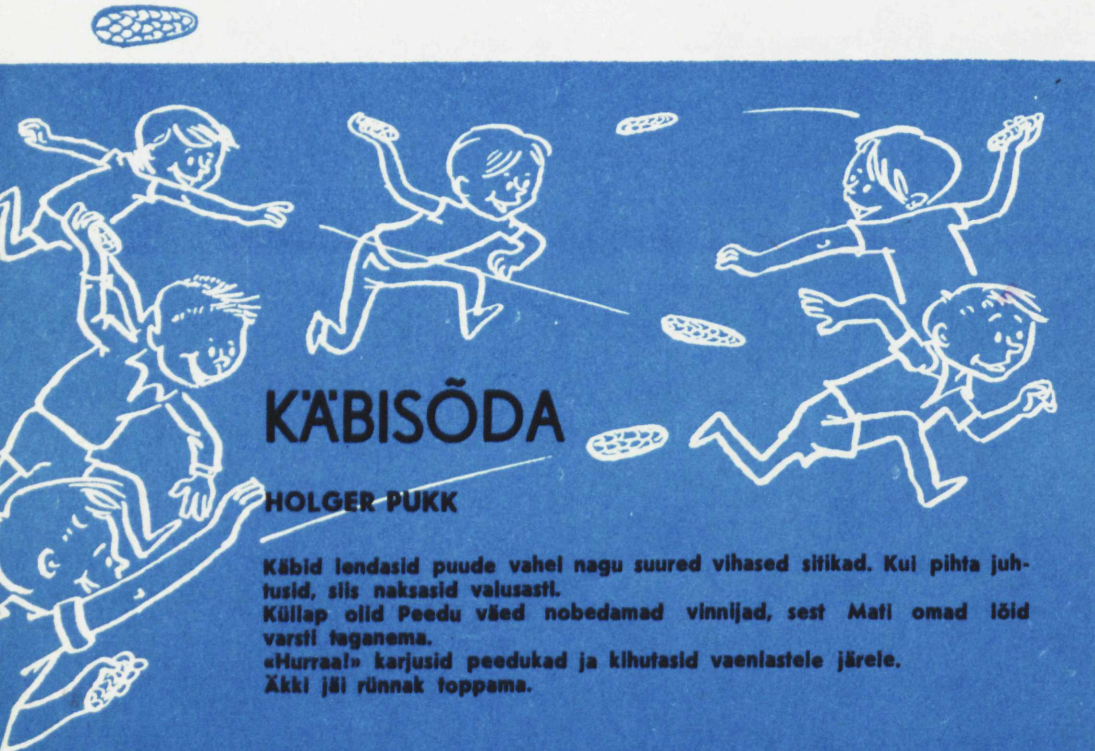


Selgub: ta polnud leppinud palja kasvamisega. Rassis sportida, tõstis koguni pommi.

Mullune hädavares Andres on lauale laotanud lasu enda maalitud pilte, puha sääraised, et vahi silmad peast. Peeter, senine klassi kunstnik, sügab segaduses kukalt:

«Sa pagan küll...»

Andrese asemel seletab ta öde Mai:



KÄBISÖDA

HOLGER PUKK

Käbid lendasid puude vahel nagu suured vihased sitikad. Kui pihta juhatusid, siis naksasid valusasti.

Küllap olid Peedu vöed nobedamad vinnijad, sest Mati omad löid varsti taganema.

«Hurraa!» karjusid peedukad ja kihutasid vaenlastele järele.

Äkki jäi rünnak toppama.



Illustreerinud S. VÄLJAL

«Vend vehkis mul päevade kaupa sehkendada.»

Helle, keda mäletatakse kui kahvatut firtsukest, on nüüd sale plika, näost must nagu neeger, ainult hambad lumivalged. Teised tüdrukud ja mitmed poisidki kogunevad teda imetlema:

«Kas suvitasid Pärnus! Peesitasid hommikust õhtuni rannas!»

«Ei,» naeratab Helle valgete hammaste välkudes, «käisin hommikust õhtuni karjas.»

Isegi Sass, eelmise aasta klassi tola, kes vaid tühja tembutas ja peene häälega itsitas, räägib juba pooleldi bassiga, ning veel kui tarka juttu — ta olevat vahepeal paar paksu raamatut läbi lugenud...

Seda kõike oma esimesest pingist nähes hakkas Mart südant valutama. Ta tõmbus üha enam kõssi, sedavõrd kõssi, et Kaarel kõrvalt päris:

«Mis häda!»

«Mina vist ikka ei tohi siia jääda... Lähen olgu või Tola-Sassi vabale kohale... Sest mina pole suvel nii palju...»

Ta ei lõpetanud lauset. Ent sõber mõistis teda.

«Ah et sina pole suvel nii palju... Mh, eks tee siis talvel rohkem... Hakkame pihta!»

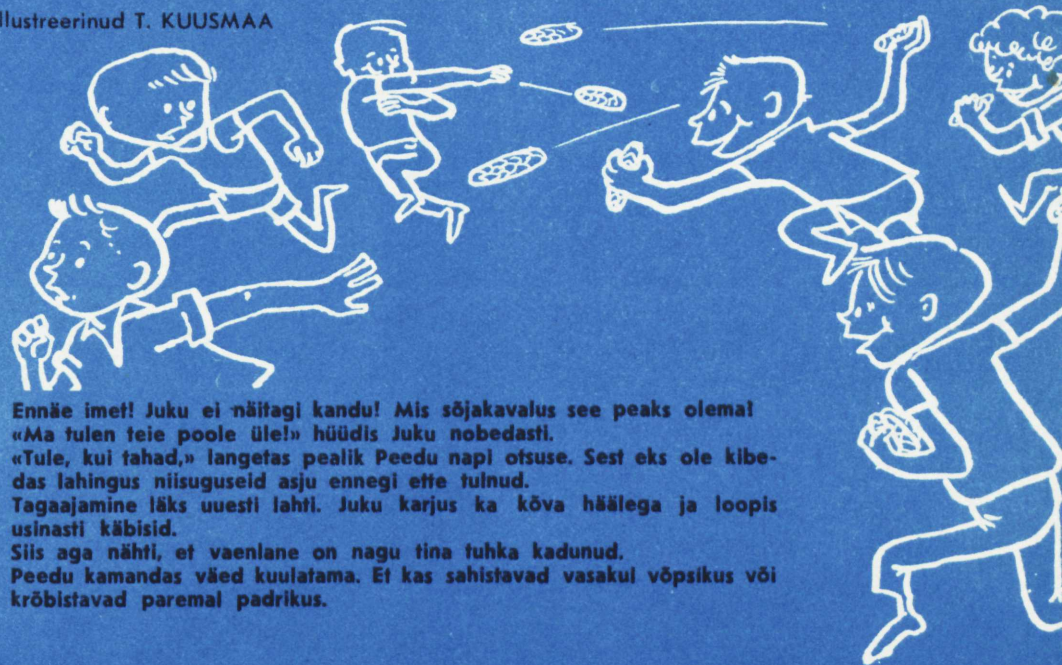
«Millega!»

Kaarel ei vastanud seekordki. Ta sikutas sõpra uuesti kaasa, sammus tahvli juurde, sealt otse läbi tihedalt sagiva lastesumma.

«Eest ära!» hüüdis ta. «Keksite nii sama ega märka lappi niisutada.» Poisid ja tüdrukud, kõik need kõvad, kanged ja ilusad, nihkusid kõrvale. Sest kes ikka asja peal väljas, sellega pole nalja — äigab veel tolmuse kaltsuga!

Kaarli kannul kõndis Mart, jälle sirge ja esimese pingi vääriline — noh, just tema käes tahvililapp oligi.

Illustreerinud T. KUUSMAA



Ennäe imet! Juku ei näitagi kandu! Mis sõjakavalus see peaks olema!

«Ma tulen teie poole üle!» hüüdis Juku nobedasti.

«Tule, kui tahad,» langetas pealik Peedu nappi otsuse. Sest üks ole kibedat lahingus niisuguseid asju ennegi ette tulnud.

Tagaajamine läks uuesti lahti. Juku karjus ka kõva häälega ja loopis usinasti käbisid.

Siis aga nähti, et vaenlane on nagu tina tuhka kadunud.

Peedu kamandas väed kuulutama. Et kas sahistavad vasakul võpsikus või kröbistavad paremal padrikus.

TUNNE OMA KODUMAAD!

MÜRIN KÖRBES

Arapsik on karmi karvaga koer. Ta ei taha oma peremehest maha jääda. Jookseb järele kaamelile, kelle kahe küüru vahel istub pika triibulise kuue ja karvamütsiga kasahhi poiss Abõl. Madala terava rohuga kaetud kõrbekarjamaal söövad kolhoosi karakullilambad. Karjus viipab käega ja hõikab: «Abõl, kuhu lähed!»

«Persikuaeda, kirsiaeda, ploomiaeda!» laulab poiss ja tema lai tõmmu nägu naerab. Paistab ere päike. Kaamel viib Abõli kollakashallidele liivaluidetele. Siin ei kasva enam rohtu. Liiv on nii kuum, et kõrvetab koera käppi. Arapsik jookseb siia-sinna, kuid kõrbes on asjatu varju otsida. Ka kõveral ja kangus saksaulil ei ole päikesekiiri varjavaid lehti. Viimaks leiab koer liivakünkas uru ja poeb sinna.

«Auu-auh!» haugatab Arapsik. Abõl ei tee kuulmagi. Ta ju teadis, et koer ei saa kuumal liival joosta. Ja tal on hea meel, et Arapsik on nüüd pelgupaigas. Künkalt paistab lai valge käänuline triip. See on kuiv jõe-säng. Kevadel, kui vihma sadas, voolas seal jõgi. Suvel ei saja tilkagi ja kuumuses vesi aurub. Jääb järele soolakiht, mis valendab nagu äsja-sadanud lumi. Ka väikesed järved on kõrbeliiva kadunud.

Abõl kuulatab. Kaugelt luudete tagant kostab mürin. Poiss teab, mida see tähendab. Ta ajab kaameli kärmemalt astuma. Kõrb on kaameli kodumaa. Kaamel ei karda kuumakskõetud liiva ja ta läheb kergelt üle ka nii pehmest liivast, millesse hobuse jalad sisse vajuvad. Kaamel võib hädakorral olla mitu päeva söömata ja joomata ning viia inimese sadu

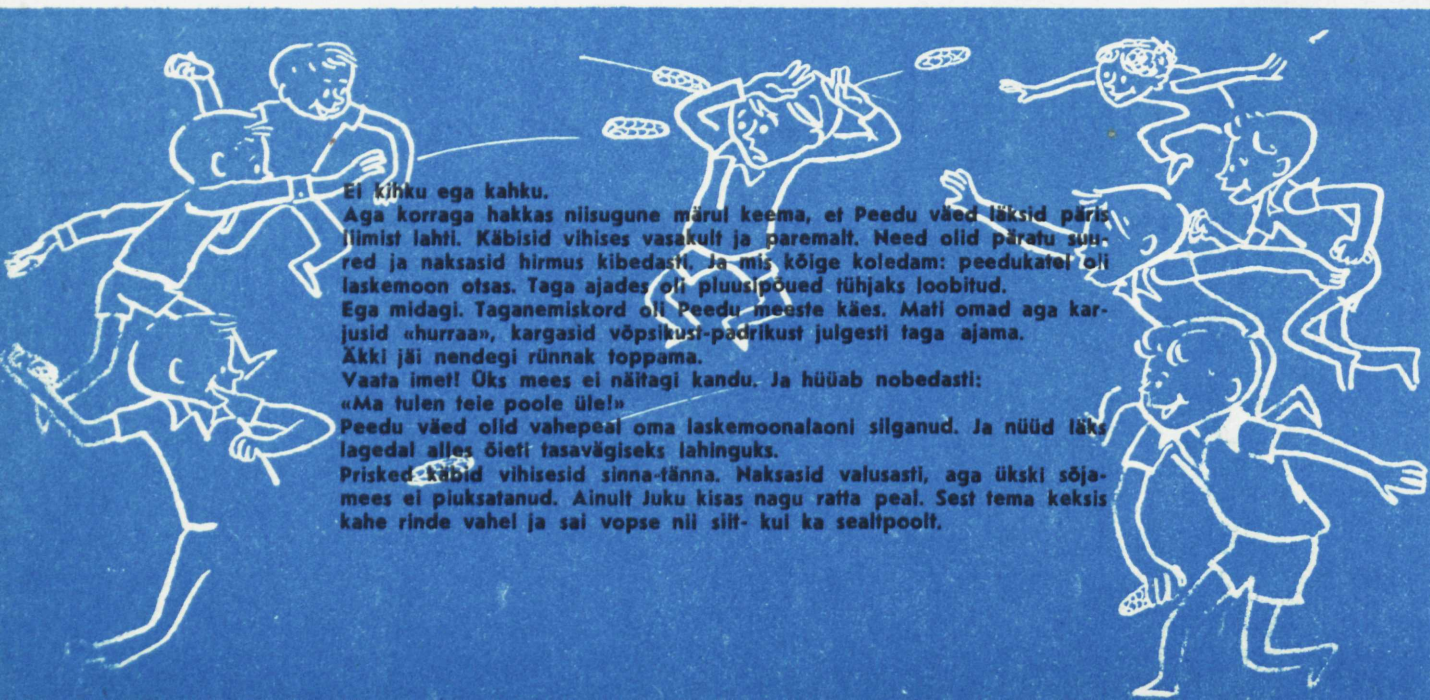
kilomeetreid eemal olevasse asulasse. Seepärast on kaamel kõrbes asendamatu veoloom.

Tihedates ridades on saksaulid ja seejärel sihvakad paplid. Arõkis — niisutuskraavis — läigib vesi. Kus kõrbes on vett, seal on ka elu. Abõl sõidab kaameli seljas mööda meloni- ja arbuusiväljadest, persiku-, ploomi- ja kirsiaedadest. Ja siis on põllud, kus kasvavad mais ja hirss. Mürin on muutunud tugevamaks. Nüüd näeb Abõl traktorit, mille järel mitu äket tasandavad kollakaspruuni põllumulda. Laia veekanali ääres müriseb ekskavaator. Teraskopad kaevavad siin põldudele uut arõkki. Müriseb buldooser, mis kanali ääres lükkab mullavalli laiali. Asfaltteel sõidavad müriinal veoautod. Juurviljapõllul müriseb vihmutusseadme mootor. Piki arõkki liigub seadeldis, millest kahele poole ulatub pikk toru. Toru aukudest piserdub vett nagu dušist.

Abõl teab, et viiskümmend aastat tagasi olid tema kodumaal, Kasahstanis, peaaegu kõik kõrbealad elutud liivalagendikud. Siis aga loodi nõukogude kord. Ja see tõi kõrbesse masinad mürisema. Nii hakkasidki lokkama põllud ja aiad.

Õhtul läheb ilm jahedaks. Öö on nii külm, et Abõl peab endale villase teki ümber mähkima. Ta ei taha veel majja magama minna, sest... «Auu-auh!» kostab äkki ja tume kogu ajab poisi najale püsti. See on Arapsik, kes alles õhtul, kui liiv muutus jahedaks, sai joosta jälgipidi peremehele järele.

EINO TALI



Ei kihku ega kahku.

Aga korraga hakkas niisugune märul keema, et Peedu väed läksid päris liimist lahti. Käbisid vihises vasakult ja paremalt. Need olid päratu suured ja naksasid hirmus kibedasti. Ja mis kõige koleدام: peedukatel oli laskemoon otsas. Taga ajades oli pluušipõued tühjaks loobitud.

Ega midagi. Taganemiskord oli Peedu meeste käes. Mati omad aga karjusid «hurraa», kargasid võpsikust-pedrikust julgesti taga ajama. Äkki jäi nendegi rünnak toppama.

Vaata imet! Üks mees ei näitagi kannu. Ja hüüab nobedasti:

«Ma tulen teie poole üle!»

Peedu väed olid vahepeal oma laskemoonalaoni silganud. Ja nüüd läks lagedal alles õieti tasavägiseks lahinguks.

Prisked käbid vihisesid sinna-tänna. Naksasid valusasti, aga ükski sõjamees ei piuksatanud. Ainult Juku kisas nagu ratta peal. Sest tema keksis kahe rinde vahel ja sai vopse nii siit- kui ka sealtpoolt.

TUNNE OMA KODUKANTI!

RUKKIPÕLLUL

Kui kell hakkas kaks saama, ütles Pihelgema poeg Ainile:

«Täna isa lõunale ei tule. Urdiku mäel hakati rukist lõikama. Sina lähed viid talle söögi järele.»

«Mina lähen ka,» ütles suveks Pihelgale maaõhku hingama tulnud linnapoiss Jürjo. «Mina viin onu Kaarlile joogi järele.»

Jürjo vanaema ei öelnud midagi. Aga sellest, kuidas ta rätikusõlme kinni tõmbas,

võis näha, et temagi seab end minekule. Urdiku mägi oli suur lame nõlvak. Kolm kombaini sõitsid üksteise kannul piki põlvuserva. Jürjole meenusid nad niitjaid, keda ta paar nädalat tagasi nägi jõeluhas. Ainult kaari kombainide faha ei jäänud. Masinad kogusid lõigatud ja pekstud kõrred hunnikutesse.

Külalisi nähes jättis onu Kaarel kombaini seisma. «Oligi hapupiima isu,» ütles ta ja võttis Jürjo käest pleknõu.

Jürjo uuris sel ajal kombaini. Ümmargune seade, mis rukkikõrred lõiketera ette kalutab, on heeder. Näe, siin üleval on mootor. Aga seal juhiiste. Ja juba ta ronis selle vetruvust proovima.

Vanaema silmad olid suunatud tuules õõtsuvatele kollastele kõrtele.

«Kui mina noor olin, tuldi esimest vilja lõikama piduriietes...» ütles ta justkui enesele. «Ja luisk oli kirjatud taskus.»

«Kombainer piduriietes ei saa. Teeb kohe õliplekid peale,» arvas onu Kaarel kahe suutäie vahel.

«...Aga tüdrukud,» tuletas vanaema meelde, «laulsid:

«Lõpe, lõpe, põllukene, saa otsa, saarekene...!»»

«Tooma Ruudi laulab meil: «Lase lennata, lase lennata viis versta veerand tunniga...»» muigas onu Kaarel. «Siis laulab, kui palav päev hakkab und peale ajama.»

Jürjot vanad asjad ei huvitanud.

«Miks ühel põllul on korraka kolm kombaini!» küsis tema.

«Siin on kolm põhjust,» sõnas onu Kaarel. «Las kombaineri poeg ütleb.»

Kombaineri poeg asus arvama.

«Kütfeainet on hõlpsam järele vedada — üks! Pekstud vilja kuivatisse vedamiseks läheb vähem veoautosid — kaks! Aga kolmandat ma ei tea. Ah jaa — kui midagi rikki läheb ja ise viga üles ei leia, on hea lähedalt teisi kombainereid appi kutstuda.»

See viimane vastus onu Kaarlile ei meeldinud.

«Mina igatahes leian iga vea ise üles,» kortsutas ta kulmu.

«Kolmas põhjus seisab selles, et mitme kombainiga saab vilja sealt rutem ära koristada, kus ta just kõige küpsem on.» Liha-leib oli söödud, piim joodud. Onu Kaarel ronis tagasi kõrgele istmele. Poisid vaafasid veel väheke, kuidas heeder kõrsi kallutab, kuidas isekallutaja kombaini kõrvale sõidab terapunkrit tühjendamaks. Siis hakati minema.

«Lõpe, lõpe, põllukene, vähene sa, vällakene, saa otsa, saarekene, kuule, kulla nurmekene!»

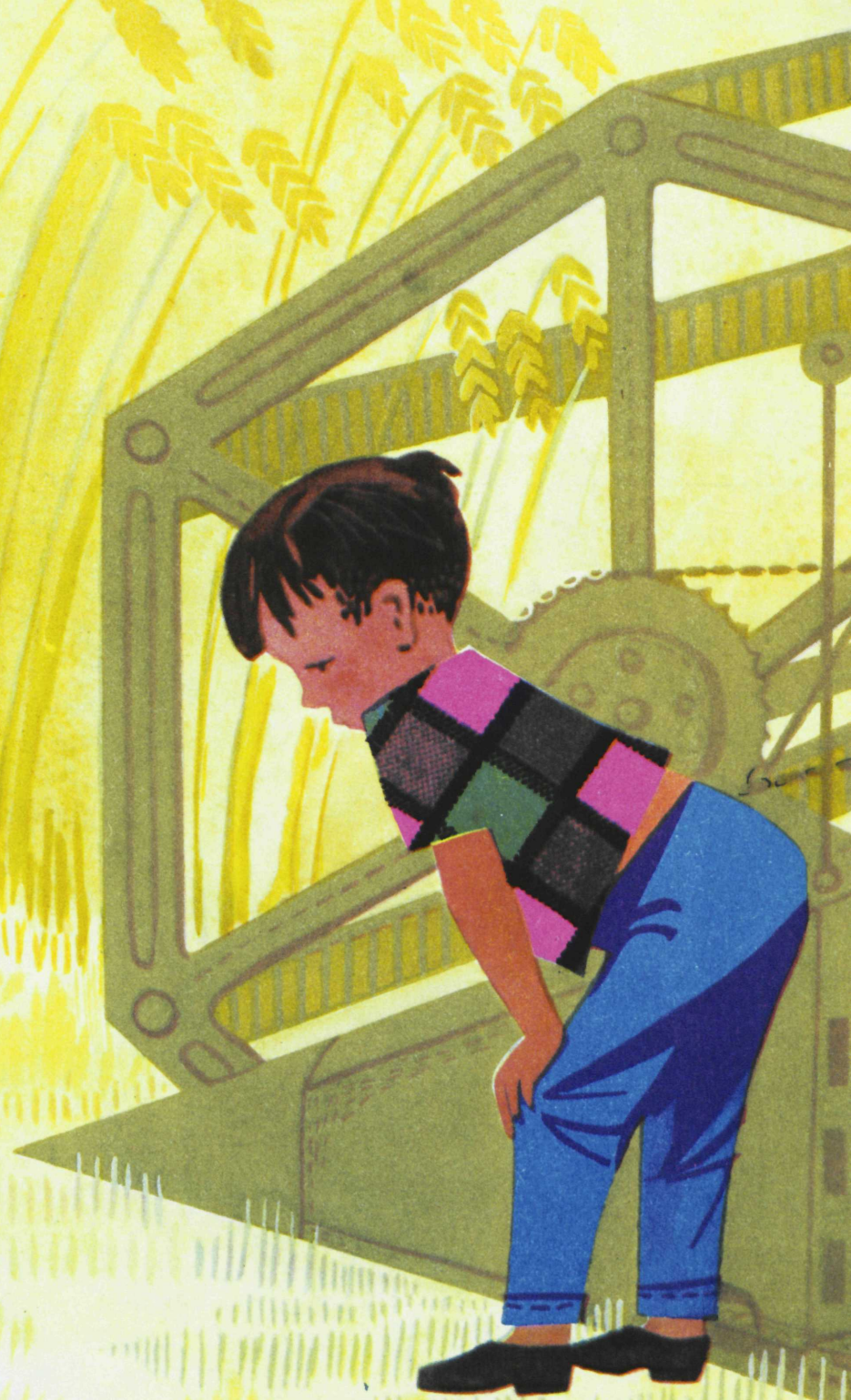
ümises vanaema. Ja lubas põllu, kui see lõppeda ei taha, jätta kurele kumardada ning tedrele pesa teha.

Aga Aini-Jürjot jooksid kaugel ees, tegid suuga põrinat ning hüüdsid feineteisele ergutuseks:

«Lase lennata! Lase lennata!»

Ehkki neil päris kindlasti uni peale ei tikunud.

JÜRI RANT



Lõngakera

LEILI ANDRE

Meie Malle silmatera —
pisikene lõngakera
põtkub pehmelt põrandal,
veereb vilkalt voodi all,

laulab, endal liigub vurr:
«Kurr-kurr, kurr-kurr.»

Edev oravatüdruk

UNO LEIES

Orav otsis sada käbi,
ajas nendest niidi läbi...
Nii ta saigi endale
pika, pika kaelakee.

Siis veel kümnest tammetõrust
meisterdas ka käevõru...

Nüüd ta pesast pähkleid tassib —
pähkel kõrvarõngaks passib!

Rinda sobib kärbseseen.
«Sellest uhke sõle teen!»

Õitest pärja paneb pähe
ja siis jalutama läheb...

Õökull narritada püüab,
valjult oravale hüüab:
«Oled ehteid täis, uh-huu,
nagu talvel näärpuu!»

8

Illustreerinud I. RAUDSEPP



Vaak otsib vanaisa

NEEME LAANEPÖLD

Vaak lõi lahti hädakisa:
silmist kadus vanaisa!

Vaatab siia, vaatab sinna,
ei ta oska koju minna.

Puud ja kännud ümberringi,
teede viita pole mingit.

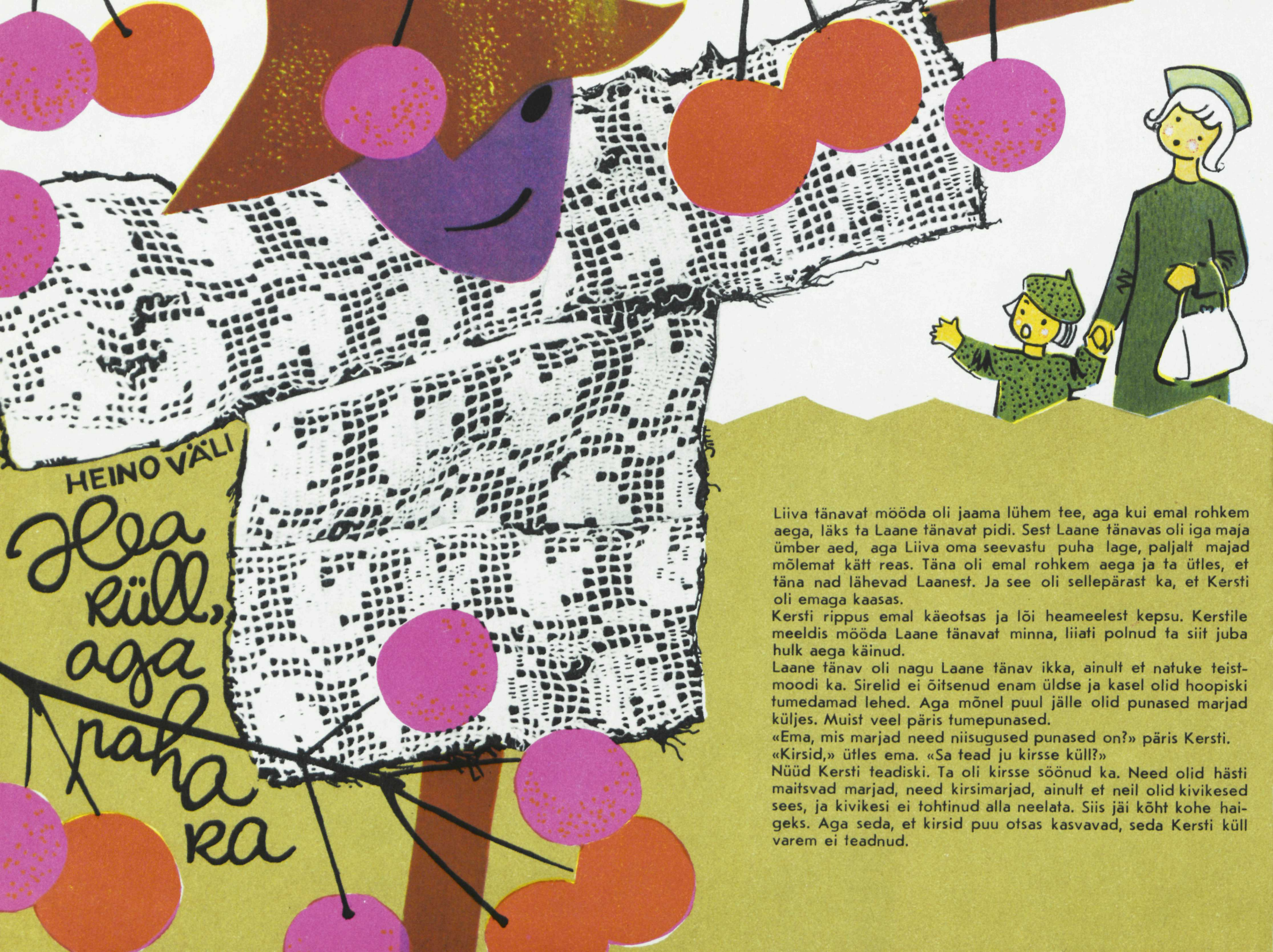
Kuhupoole lendu läheks,
kuidagi ei tule pähe.

Hüpleb ühel, teisel jalal,
mets on lai ja mets on kaval!

Noka otsas naerupisar,
peidab ennast vanaisa.

Kõrge kuuse varjus kiigub,
muheleb ja popsib piipu.

Las see poiss seal vähe pillib,
metsamärke tundma trillib!



HEINO VÄLI

Hea
küll,
aga
raha
ra

Liiva tänavat mööda oli jaama lähem tee, aga kui emal rohkem aega, läks ta Laane tänavat pidi. Sest Laane tänavas oli iga maja ümber aed, aga Liiva oma seevastu puha lage, paljalt majad mõlemat kätt reas. Täna oli emal rohkem aega ja ta ütles, et täna nad lähevad Laanest. Ja see oli sellepärast ka, et Kersti oli emaga kaasas.

Kersti rippus emal käeotsas ja lõi heameelest kepsu. Kerstile meeldis mööda Laane tänavat minna, liiati polnud ta siit juba hulk aega käinud.

Laane tänav oli nagu Laane tänav ikka, ainult et natuke teistmoodi ka. Sirelid ei õitsenud enam üldse ja kasel olid hoopiski tumedamad lehed. Aga mõnel puul jälle olid punased marjad küljes. Muist veel päris tumepunased.

«Ema, mis marjad need niisugused punased on?» päris Kersti.

«Kirsid,» ütles ema. «Sa tead ju kirsse küll?»

Nüüd Kersti teadiski. Ta oli kirsse süüdnud ka. Need olid hästi maitsvad marjad, need kirsimarjad, ainult et neil olid kivikesed sees, ja kivikesi ei tohtinud alla neelata. Siis jäi kõht kohe haigeks. Aga seda, et kirsid puu otsas kasvavad, seda Kersti küll varem ei teadnud.

Kes on süüdi?

IRENE HAAK

Pühapäeva hommikul ütles isa Tõnule: «Kui sa ennast nüüd ise ruttu riidesse paned, siis läheme kahekesi raadiopoodi taskulampi ostma.»

Kohe tuli Tõnu voodist välja ja pani riided selga. Isegi pluusipaela sidus ta ise täpselt sedasi lehvi, nagu lasteaiatädi oli õpetanud.

«Mismoodi see raadiopood välja näeb!» küsis Tõnu tänaval.

«Seal on palju suuri raadioaparaate. Ja niisuguseid väikesi on ka, mida saab käes kanda. Veel on seal televiisoreid ja palju

palju muud kraami. Küllap sa ise varsti näed,» seletas isa.

Tõnu kuulas isa juttu hoolega ja nõnda jõudsidki nad raadiopoodi. Poes aga oli palju ostjaid.

«Ma ei näe siin midagi,» kaebas Tõnu.

«Kui leti ette jõuame, küllap siis näed,» rahustas isa ja lisas:

«Ma vaatan vahepeal veidi ringi. Sina aga ole hea poiss, seisa ilusti selle onu järel ja pea meie järjekorda.»

Nii jäigi Tõnu ühe pika ja tüseda onu selja taha seisma. Kui isa aga järjekorra

juurde tagasi tuli, oli Tõnu kadunud. Isa esialgu ehmus, aga siis hakkas oma poega otsima. Lõpuks leidis Tõnu kaupluse teisest otsast kõikvõimalike lae- ja põrandalampide leti juurest.

«Miks sa järjekorrast ära tulid!» küsis isa pahaselt. «Müüjad lähevad varsti lõunat sööma ja nii võime taskulambist ilma jääda.»

Tõnu hoidis vaevu pisaraid tagasi, kui vastas: «Aga sa ju ise kätsid mind selle onu järel seista! Ega mina süüdi ole, et ta siia tuli!»



Illustreerinud E. PIKK

Puu otsas olid kirsimarjad hästi toredad ja Kersti vaatas neid suurisilmi. Siis ta hakkas veel kirsipuid kokku lugema, et kui palju neid saab. Sai kümme tükki, aga muist jälle jäi üle, sest kümnest kaugemale Kersti lugeda ei osanud. Seepärast ta hakkas uuesti otsast peale, olgu küll, et ema ütles: kümne järel tuleb üksteist ja siis kaksteist ja kolmteist ja nõnda edasi.

Kui Kersti oli uuesti «kuus» lugenud, nägi ta äkki hoopis ime-likku asja. Nii imelikku, et tal samm otse iseenesest paigale jäi. «Tule-tule,» ütles ema. «Viimati jääme veel rongi peale hiljaks.» Kersti ei tulnud.

«Vaata, ema!» ütles Kersti hoopis. «Vaata, seal seisab üks naljakas mees. Seal, puu otsas, vaata!»

«Rumaluke!» naeris ema, kui oli seda naljakat meest seal puu otsas vaadanud. «See ei ole mees. See on hernehirmutis.»

«Kas see on paha?» küsis Kersti.

«Ei ole paha,» ütles ema. «Hernehirmutis ei ole paha.»

«Aga mis see seal puu otsas teeb, see hernehirmutis?» uuris Kersti.

«Valvab,» kostis ema. «Valvab selle järele, et värvulinnud kirsse nokkima ei lendaks.»

Kersti ei öelnud midagi ja nad kõndisid edasi.

«Nii et tema siis valvab?» usutles Kersti viimaks uuesti.

«Tema valvab,» kinnitas ema.

«Et varblased kirsimarju ära ei nokiks?»

«Jaa.»

«Ja kirsimarjad jäävad siis kõik järele?»

«Muidugi, laps.»

«See on ju hea?»

«Ju ikka!» nõustus ema.

«Hernehirmutis on hea!» kiitis Kersti ja lõi ema käekõrval kepsu.

«Hernehirmutis on hea, ja see on hea!»

Ja ongi hea, kui kõik on hea.

Ent äkki muutus Kersti nägu tõsiseks.

«Aga, ema,» ütles ta, «kui hernehirmutis valvab, siis värvulinnud ju ei julge tulla?»

«Ega julgegi,» ütles ema.

«Aga siis ju värvulinnud ei saagi kirsimarju nokkida?»

«Ega saa küll.»

«Aga see on ju paha!» hüüdis Kersti. Ja pistis tõinama.





TARAUMARAD

Mehhikos elab palju indiaani rahvaid. Ühed neist on tarauumarad. Selle väikesearvulise rahva kodupaik on Chihuahua (l.: tšiuaua) linna lähedal mägedes.

Tarauumarad on kiired jooksjad. Neil on naljaasi jõuda järele välejalgsele mägitsele ja haarata kinni selle kõveraist sarvist. Nii peavad tarauumarad jahti. Poisid korraldavad omavahel jooksuvõistlusi. Seisavad üksteise järele rivisse ja võtavad kätte pikad puukepid. Jooksu ajal tõukavad kepiga hoogu juurde. Vahetevahel sirutavad kepi oma jalge ette ja hüppavad sellest üle. Üks vanemaist meestest on kohtunikuks. Tema annab jooksu alustamiseks ja lõpetamiseks lipuga märku ning ütleb ka, kes on võidumees.

Tarauumarade kodumägedest mitusada kilomeetrit eemal kasvab peiotl — väike siniroheline kaktus. Peiotli järele minnakse joostes. Habraste udemetega kaetud kaktusekera ei puudutata kätega, vaid võetakse kahe pulga vahele. Peiotlist tehakse uimastavat jooki.

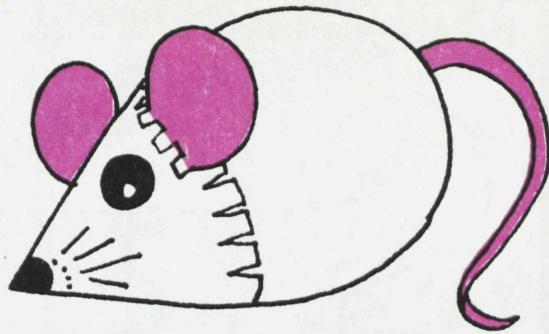
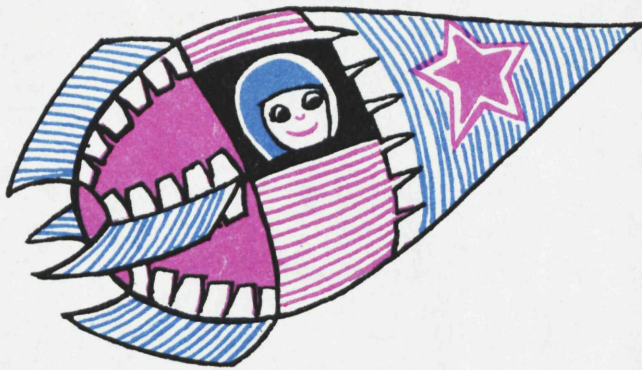
«Miks te seda jootte!» küsiti kord tarauumaralt, kelle nimi oli José (l.: hosee).

Ta vastas: «Veega lahjendatud peiotlijook võtab nälja ja janu — annab jõudu.»

Mägedes puhuvad tihti külmad tuuled. Kuid tarauumarad ei kanna sooje riideid. «José, miks sul ei ole särki ja pikki pükse! Kas sa külma ei karda!» José vastas: «Sinul on seljas särk ja jalas pikad püksid, kuid nägu on katmata. Kui tead, miks sinu paljas nägu külma ei karda, tead ka, miks minu paljas keha külma ei karda.» Tarauumarad värvivad endid valge saviga täpiliseks. «Ütle, José, miks!» — «Varjame oma välimust,» vastas José. «Meie ei taha, et nähtaks, millised tõeliselt oleme.»

Suuremates asulates on internaatkool. Lapsed, kes kodus räägivad ainult indiaani keelt, peavad koolis hispaania keeles kirjutama ja lugema õppima. Koolis õpetatakse lastele ka mõnda käsitööd. Paljud tarauumara noored ei pöördu koolist enam mägedesse tagasi. Nad jäävad asulasse elama.

Tarauumara poisid on rivistunud võidujooksuks.



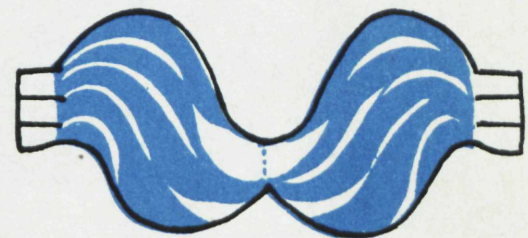
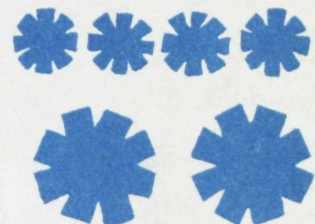
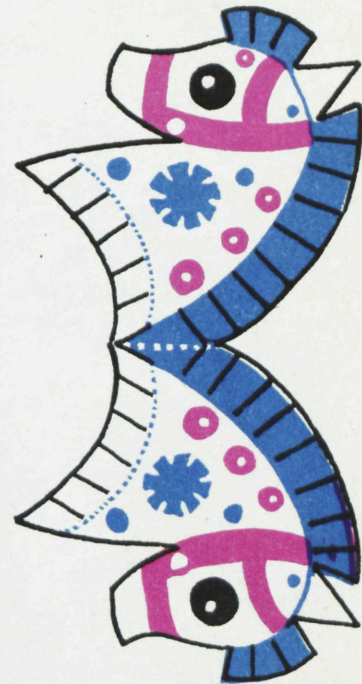
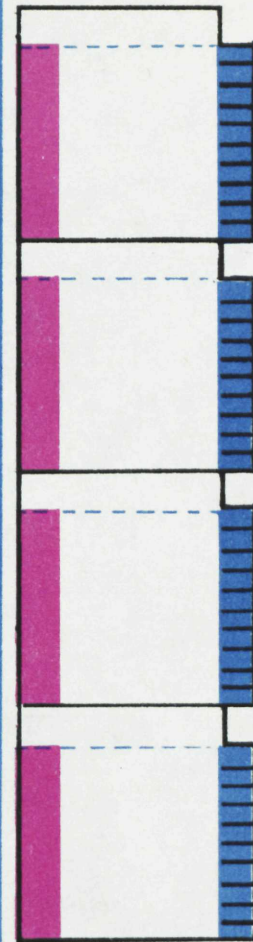
MUNAKOOREST

... saab teha toredaid mänguasju. Näiteks raketti, hiirt, hobust jms. Hobuse pea lõika välja, murra valget punktiiri mööda kokku ja kleebi sinise punktiirini kinni. Kaela alumine serv lõika mustade joonte järgi sakiliseks. Ka saba murra kokku ja kleebi sakkideni kinni. Jalgade pinnalaotused keera torukesteks ja kleebi sinise punktiirini kinni. Jalgade ülaosa (siniseks värvitud) lõika sakiliseks. Nüüd kleebi pea, saba ja jalad sakkide abil munakoorele nii, nagu pildil näidatud. Lõpuks kleebi hobuse kehale (munakoorele) sinised tähnid.

Kui oled osav meisterdama, võid valmistada hobusele rakmed ja tikutoosist vankrigi.

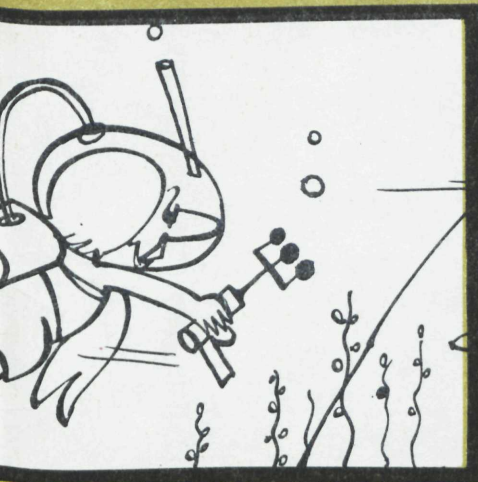


SEDA SINIST JOONT MÕDDA LÕIKA VÄLJA KÕRVALOLEV KASITÕULEHT



LUGU POIALPOISIST JA AHNEST BIISAMROTIST





Ülal: «Koolilapsed saavad viisi» —
joonistanud 7-aastane MAARJA KROSS
Tallinnast.

All: «Oleme juba oktoobrilapsed» —
joonistanud 7-aastane MARITE ŠULCE
Läti NSV-st.

TEEME LAHTI POSTIPAUNA!



Esimene koolipäev

Kui hommikul ärkasin, oli mul ärev tunne. Tõusin üles. Pannin koolivormi selga ja läksin koos emaga kooli. Kui kooliuksest sisse astusin, kartsin veidi. Seal oli kõik nii uudne. Kui aga silmasin tuttavat pois-i, siis ei kartnud enam üldsegi. See poiss oli Jüri Tali. Temaga olime mitu korda saunas koos olnud. Küll ta aga vihitles vägevalt. Ta andis mulle viha ja ütles: «Võta proovi ka!» Nüüd koolis tuli ta minu juurde, andis lilli ja juhatas mind sinna klassi, kus ma õppima hakkasin. Sel kevadel ta lõpetas. Tahtsin talle lilli viia, kuid ta isa on kuulnud lilled kasvatada ja neil on endil palju lilli. Mõtlesin, et lähen metsa ja lõikan talle ühe kaseviha, et ta selle viha-ga koolipoisi higi maha vihtleks ja siis uut elu alustaks.

HEINO TAMMISTE,
Sindi Keskkooli II klassi
õpilane

Minu esimehele õpetajale

SA OLED HEA JA TARK,
MU ESIMENE ÕPETAJA.
SÜDAMES SINU JAOKS PAIK,
KUIGI OLEN NÜÜD LÕPETAJA.

MINU MURET JAGAND SA,
RÕOMUST RÕÖMU TUNDNUD KA.
TEISEKS EMAKS JÄÄD SA MULLE.
TEEN KÕIK HÄSTI, LUBAN SULLE.

AVE NIGUL,
Elva Keskkooli õpilane

Esikaanel E. VALTERI joonistus
«Esimesel koolipäeval»

ELKNO Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lasteajakiri «Täheke» nr. 9 —
1967, VIII aastakäik, ilmub üks kord kuus. Toimetuse aadress: Tallinn 1, Estonia pst. 4, tel.
449-70, 475-20. EKP Keskkomitee Kirjastus.

Kolleegium: V. Kotkas, H. Mänd, A. Piirma, H. Pukk (peatoimetaja), H. Raigna, M. Velleste.
Peatoimetaja kt. O. Saar, kunstilise toimetaja kt. V. Hurf, vanemkorrektor E. Orgmeis.

Laduda antud 25. VII 1967. Trükkida antud 25. VIII 1967. Trükiarv 52 000. Paber 90X608. Trükkipoognaid 2.
Arvestuspoognaid 2.87. MB-06297. Tellimise nr. 955. Trükkikoda «Oktoober», Tallinn, Tartu mnt. 41.

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Советской организации Эстонской ССР «Тäheke» (сăздатель). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. 2,87 ученико-издательских листа. Типография «Oktoober», ЭССР, Таллин, Тартуское шоссе 41. Адрес редакции: ЭССР, Таллин 1. Бульвар Эстония 4. Цена 15 коп. Зак. 955. Тираж 52 000.

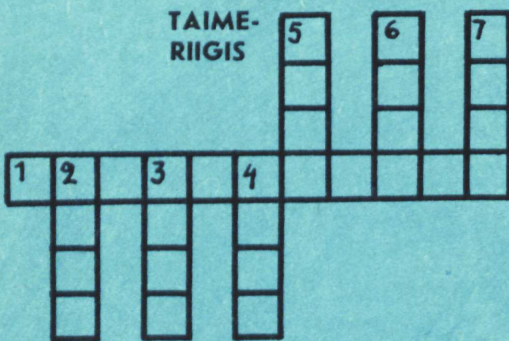
ИНДЕКС 78231
HIND 15 KOP.

SEEKORD LAHENDAME MÕISTATUSI JÄLLE VÕISTLUSKORRAS

Kas oksool on
... maitseaine!
... värnitsa ase-
aine!
... sügislill!

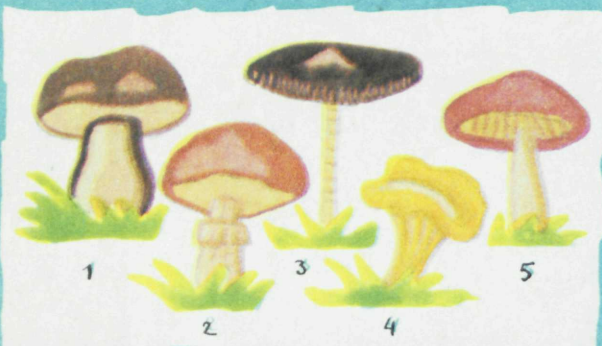
Kas jurta on
... sarvloom!
... hobusepiimast
valmistatud jook!
... ümmargune vil-
dist või nahast
telkelamu!

Kas skreeper on
... putukas!
... korralvur
Ameerikas!
... mullatöömasin!

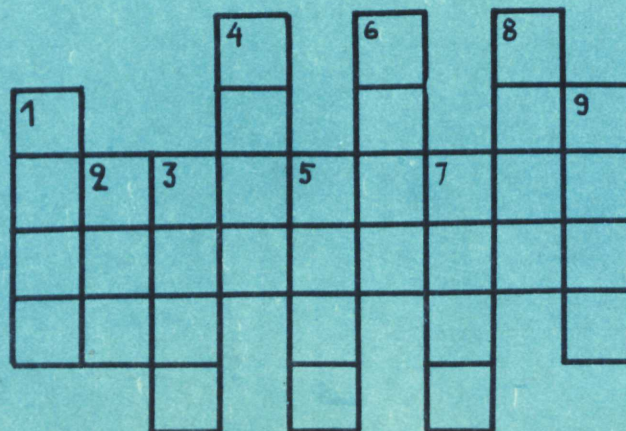


Ülal all: 2. Meie saagirikkamaid teravilju. 3. Taim, mida meil kasutatakse silovalmistamiseks. 4. Saiavili. 5. Taim, mis annab riided selga. 6. Söödateravili. 7. Aasia rahvaste tähtsaim toiduteravili. Õige lahenduse korral saate põikreas: 1. Juurvili.

Siin on kunstnik küll midagi sassi ajanud. Mis nimelt!



Missugune seentest on võipuravik, võidunud pilvik, kivipuravik, kukeseen, harilik tupploorik!



LOOMARIIGIS

Ülal all: 1. Karu rahvapärane nimetus. 2. Tõuk, kes riidekappe rüüstab. 3. Meie metsade lind, kes võib õppida pisut rääkima. 4. Oks tubli hüppaja; tunneb end hästi kuival ja vees. 5. Toit, mida karu väga armastab. 6. Lind, kes peab jahti öösel. 7. Väike vereimeja. 8. Lind, kelle nimi tähendab ka kohta, kus lastakse märki. 9. Lind, kes muneb oma munad võõraste pesse. Õige lahenduse korral saate teises põikreas suure linnu, kes pesitseb nli katuse, korstna kui ka puude otsas.